

BIBLIOGRAFIA PRAC O JANIE CZOCHRALSKIM

Bibliografia obejmuje książki, artykuły w czasopismach naukowych i w prasie, fragmenty książek, słowników i encyklopedii, zawierające życiorys prof. Jana Czochralskiego (1885-1953) lub istotne wspomnienia czy informacje o nim i jego działalności. Prace poświęcone wyłącznie metodzie Czochralskiego nie zostały uwzględnione.

Dodane zostały też informacje o referatach, plakatach, audycjach radiowych i telewizyjnych (część B) poświęconych osobie i działalności J. Czochralskiego (ale nie stosowaniu metody Czochralskiego). Informacje o krótkich streszczeniach referatów i plakatów przedstawionych na konferencjach i wydrukowanych w materiałach konferencyjnych lub czasopismach, umieszczone są tylko w części B przy informacji o danym referacie.

W części A1 pominięto te teksty, które zostały opublikowane i są wymienione w części A niniejszej bibliografii. Tam też podany został odsyłacz do odpowiedniej strony internetowej. Pominięto również bardzo liczne strony z jednolitym (choć czasem zabawnie przetłumaczonym) tekstem życiorysu pochodzącym z internetowej encyklopedii "Wikipedia".

Sekcja A2 obejmuje teksty "rękopiśmienne" (maszynopisy), które z różnych powodów nie zostały opublikowane drukiem (stanowią osobne teksty lub teksty nieopublikowanych artykułów).

W sekcjach A1 i C nie zawsze było możliwe ustalenie daty pojawienia się danej informacji czy tekstu; może więc być błąd w przypisaniu tekstu do danego rocznika.

W każdej sekcji zachowano układ alfabetyczny.

Uprzejmie proszę wszystkich Czytelników o uzupełnienie i poprawienie błędów w tej bibliografii. Z góry serdecznie dziękuję za wszelkie listy przesłane pod moim adresem: P.Tomaszewski@int.pan.wroc.pl.

- 2006 -

90. rocznica opracowania metody Czochralskiego

A. publikacje drukowane

P.E. Tomaszewski - *List dr. Pawła Tomaszewskiego z Instytutu Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN - Sprawy Nauki*, nr 1, str. 25 (2006) [będzie też w internecie]
[sprostowanie błędów w notatce z 31 X 2005 r.]; oraz odpowiedź autora, W. Pławskiego

- 2005 -

120. rocznica urodzin Jana Czochralskiego

A. publikacje drukowane

- Grażyna Dziedzińska - *Genialny Polak. Sukcesy i tragedia profesora Jana Czochralskiego* - Nasz Dziennik, nr 300, str. ...., 24-26 grudnia 2005 r. ; w internecie: www.naszdziennik.pl/... [obszerne sprostowanie licznych błędów będzie opublikowane w 2006 r. - P.E.Tom.]
- Adam Gadomski - *Jak Bydgoszcz ze Żninem propagowała interdyscyplinę - ludzie, tematyka, cele i zakres inicjatywy z lat 2002 i 2004* - wydawca nieoznaczony [w internecie podano: Wydawnictwo "Graf-Bog"], Bydgoszcz - Żnin 2005; także w internecie: www.man.bydgoszcz.pl/~agad/pl/fwi/fwi_propaganda.doc [m.in. streszczenia referatów o J. Czochralskim]
- Katarzyna Grzywka i Lech Kolago - *"... i długo za nim patrzę / aż ginie / w ciemnym pokoju profesorskim / na końcu korytarza liści". Wspomnienie o Profesorze Janie Czochralskim.* Studia Niemcoznawcze. Wybór rozpraw i artykułów Profesora Jana Czochralskiego (red. Lech Kolago), tom XXX, Warszawa 2005, str.13-30 [wspomnienie o bratanku germaniście zawiera wiele informacji o Janie Czochralskim z Kcyni; rozmowa z lipca 2004 r.]
- Tomasz Hałas - *Jan Czochralski - prawdziwy patriota*; praca magisterska, Wydział Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika; opiekun: prof. Ryszard Kozłowski; ..... stron, Toruń 2005 [listopad 2005 r.]
- Andrzej Klawitter - *Był polskim patriotą* - Gazeta Regionalna POWIAT, nr 44, str. 10 [2 listopada 2005 r.]
- Andrzej W. Krajewski - *Wyklęty odkrywca* - Focus, (10), 50-54 (2005) [konsultacja: Marek Berkowski, materiały: Paweł Tomaszewski]; w internecie: fragmenty na stronie czasopisma oraz całość: www.ptwk.org.pl/pol/documents/wyklęty_odkrywca [październik 2005 r.]
- Wiesław Pert - *"Bion" - drogeria uczonego* - Focus, (12), 4 (2005) [króciutka notka] [grudzień 2005 r.]
- Jacek Siódmiak i Adam Gadomski - *Od metody wyznaczania szybkości krystalizacji metali do nowoczesnej technologii otrzymywania kryształów półprzewodnikowych i białkowych* - Chemik **58** (10), 535-538 (2005) [streszczenie w jęz. ang.: www.miesiecznikchemik.webpark.pl/102005sten.htm] [październik 2005 r.]
- Bogdan Starczewski i Paweł Tomaszewski - *Jan Czochralski 1885-1953* - Miesięcznik Sucholeski, nr 98, str. 10 [październik 2005 r.]
- Paweł E. Tomaszewski - *Zapomniany czy przemilczany - rzecz o Janie Czochralskim, ojcu elektroniki* - Nauka wrocławska, nr 9-10, 8-10 (2005) [listopad-październik 2005 r.] [obszerne streszczenie wykładu wygłoszonego w ramach Wszechnicy Oddziału PAN we Wrocławiu]
- Paweł E. Tomaszewski - *Profesor Jan Czochralski (1885-1953)* - w: Zofia Kosturkiewicz (red.) - *Dzieje krystalografii polskiej*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2005 (160 stron), str. 127-128; ISBN 83-232-1470-0.

A1. publikacje w internecie (zawierające życiorys)

- Lesson 4: Types of crystal, and single crystal growth* [w internecie: www.rcw.raiuiversity.edu/computing/BTech-IT/SemiconductorPhysics/lecture-notes/lesson-04.pdf]

Agata Chamera - *Półprzewodniki* [zyciorys J. Czochralskiego] -
www.wnt.if.pwr.wroc.pl/kwazar,materia/146180/jan_czochralski.htm

(Vulpian de Noulancourt) - *O ojcostwie współczesnej cywilizacji* -
<http://vulpian.blog.onet.pl/2,ID25029017,index.html> - 19 maja 2005 r. [także głosy czytelników]

Anna Pajęczkowska - *Profesor Jan Czochralski - dokumenty z 1945 r.* -
www.ptwk.org.pl/pol/documents/czochralski45.html

A2. publikacje inne

Paweł E. Tomaszewski - *Tropami Jana Czochralskiego* - Świat Techniki [artykuł wysłany 13 grudnia 2005 r.; nie będzie publikowany z powodu ... likwidacji czasopisma]

Paweł E. Tomaszewski - *Naukowymi śladami Jana Czochralskiego* - Świat Nauki [artykuł wysłany 18 grudnia 2005 r.]

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

Krzysztof Michalski - Wieczór odkrywców, Polskie Radio "Jedynka"- 22 października 2005 r. [rozmowa z P. Tomaszewskim o Janie Czochralskim, z udziałem: M. Poczobutta, S. Bratkowskiego i A. Zielińskiej] [jest nagranie]

Paweł Tomaszewski - *Od metody kapilary do radiomikroskopu, czyli o polskim wkładzie do dziejów świata*. Wykład inauguracyjny w INTiBS PAN, Wrocław, 7 października 2005 r. [prezentacja multimedialna]

P. Tomaszewski - *Tropami Jana Czochralskiego* - posiedzenie Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Fizycznego, Wrocław, 15 listopada 2005 r. [referat, prezentacja multimedialna]

Paweł Tomaszewski - *Zapomniany czy przemilczany - rzecz o Janie Czochralskim, ojcu elektroniki* - Wszechnica Oddziału PAN we Wrocławiu, 25 października 2005 r. [prezentacja multimedialna] [obszerne streszczenie opublikowane w "Nauce wrocławskiej"]

C. informacje internetowe (drobne)

Paula Collins - *Discovery of the Czochralski method* -
<http://collinsp.home.cern.ch/collinsp/testbeam/cz/cz.html>

W.P. [Waldemar Pławski] - *Czochralski liderem cytowań* - Sprawy Nauki. Biuletyn Ministra Edukacji i Nauki, ... [31 października 2005 r.];
www.sprawynauki.waw.pl/?section=article&artid=1999 [sprostowanie błędów opublikowano w 2006 r.]

Jan Czochralski - w: Polski Serwis Naukowy; www.wiedza.servis.pl/haslo/Jan_Czochralski
zestawienie informacji o Janie Czochralskim: *Factbites*; www.factbites/topics/jan-czochralski

- 2004 -

A. publikacje drukowane

Jürgen Evers, Ulrich von Möllendorff i Ulrich Marsch - *Wichard von Moellendorf (1881-1937) - Materialprüfer, Metallforscher, Wirtschaftspolitiker* - Technikgeschichte **71** (2), 139-157 (2004)

- Adam Gadomski - *Czochralski's contribution: 50 years on* - Europhysics News **35** (1), 20-21 (2004); w internecie: www.europhysicsnews.com/full/25/article10/article10.html
- Adam Gadomski - *Jan Czochralski: an outstanding experimenter with very chemical skills, and his contibution 50 years after he passed away* - Chemik **57** (1), 26-30 (2004)
- Adam Gadomski i Jacek Siódmiak - *Wprowadzenie - od kryształu metalicznego i krzemowego do ... białkowego* - Pałuki, nr 29, str. 13 (2004) [streszczenie wykładu wprowadzającego do Panelu II/1 II Forum Wiedzy Interdyscyplinarnej, 29 kwietnia 2004 r.]
- Janusz S. Szmyd - *Crystal growth by Czochralski method - Jan Czochralski Polish scientist* - Materiały XII Sympozjum Wymiany Ciepła i Masy, Kraków, tom 1, str. 69-82 (2004)
- Paweł Tomaszewski - *Dorobek profesora Jana Czochralskiego* - Chemia w Szkole **50** (3/4), 9-19 (2004) [marzec-kwiecień 2004 r.]
- P. Tomaszewski i R.W. Cahn - *Jan Czochralski and his method of pulling crystals* - MRS Bulletin **29** (5), 348-349 (2004)
- Kamil Żmuda-Trzebiatowski - *Jan Czochralski - polski wkład w rozwój elektroniki na świecie* - praca dyplomowa, Technikum Elektryczne, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Noblistów Polskich w Słupsku, Słupsk 2004, 36 stron; opiekun: mgr inż. Mirosław Wilk; materiały: P. Tomaszewski

A1. publikacje w internecie (zawierające życiorys)

- Allen F. Bortrum - *En errant dip of the pen* - Stock and News, 15 września 2004 r.; <http://stockandnews.com/print/print.asp?Id=1758&adate=9/15/2004>
- Stefan Bratkowski - *Czochralski* - Kontrateksty, 18 maja 2004 r.; www.naszapolonia.com/Home2/18czochralski.htm
- Czochralski, Jan* - na stronie internetowej "Historia polskiej nauki" Ministerstwa Nauki i Informatyzacji: www.mnii.gov.pl/mnii/print.jsp?place=Text01&news_cat_id=99&news_id=608
- Myśl, która wyprzedziła swój czas* - na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych: www.poland.gov.pl/?page=1060202030 [w języku polskim], ...31 [ang.], ...32 [niem.], ...33 [franc.], ...34 [hiszp.] i ...35 [ros.]

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

- [A. Gadomski?] - *Jan Czochralski, Pałuczanie o wszechstronnych zainteresowaniach - wpływ jego myśli i dokonań na stan współczesnej techniki* - II Forum Wiedzy Interdyscyplinarnej, Żnin, 29 kwietnia 2004 r.
- Jan Kurant i Tomasz Suty - *O Janie Czochralskim i jego dziele - multimedialnie* - II Forum Wiedzy Interdyscyplinarnej, Żnin, 29 kwietnia 2004 r. [referat]
- Jacek Siódmiak i Adam Gadomski - *Od metody wyznaczania szybkości krystalizacji metali do nowoczesnej technologii otrzymywania kryształów półprzewodnikowych i białkowych* - II Forum Wiedzy Interdyscyplinarnej, Żnin, 29 kwietnia 2004 r. [referat]
- Janusz S. Szmyd - *"Spoke patterns" in the melt during growth of single crystals by Bridgman and Czochralski methods* - Delft University of Technology, Delft, Holandia, 23 września 2004 r. [referat]
- Janusz S. Szmyd - *Wytwarzanie kryształów metodą Czochralskiego - Jan Czochralski polski wynalazca* [*Crystal growth by Czochralski method - Jan Czochralski Polish scientist*] - XII Sympozjum Wymiany Ciepła i Masy, AGH, Kraków, 16 czerwca 2004 r. [referat]
- Paweł Tomaszewski - *Twórczy błąd czyli rzecz o prof. Janie Czochralskim* - Seminarium, INTiBS PAN, Wrocław, 27 maja 2004 r. [referat]

C. informacje internetowe (drobne)

Microwave oven history, part 4. Concise history of microwave technology. -
www.microwavcooking.com/Microwave_Oven_History_Pawrt4.htm

- 2003 -

50. rocznica śmierci Jana Czochralskiego

A. publikacje drukowane

- Dorota Augustyn-Szaruga - *Profesor Jan Czochralski - zapomniany uczony* - Chemia w Szkole **49** (5), 324-325 (2003) [listopad-grudzień 2003 r.]
- Paweł Józef Dubiel i Józef Kozak - w: *"Polacy w II wojnie światowej: kim byli, co robili"*, Oficyna Wydawnicza RYTM, Warszawa 2003, 238 stron, ISBN 83-7399-054-2
- Jürgen Evers, Peter Klüfers, Rudolf Staudigl, Peter Stallhofer - *Czochralskis schöpferischer Fehlgriff: ein Meilenstein auf dem Weg in die Gigabit-Ära* - *Angewandte Chemie* **115** (46), 5862-5877 (2003) [konsultacje: P. Tomaszewski] [rec. 18 lutego 2003 r.] [artykuł dostępny w internecie od 25 listopada 2003 r.]
- Jürgen Evers, Peter Klüfers, Rudolf Staudigl, Peter Stallhofer - *Czochralski's creative mistake: a milestone on the way to the gigabit era* - *Angewandte Chemie International Edition* **42** (46), 5684-5698 (2003) [wersja angielska]
- Maciej W. Grabski i Jan A. Kozubowski - *Inżynieria materiałowa. Geneza, istota, perspektywy.* - Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2003 (252 strony), str. 194, 202; ISBN 83-7207-406-2
- Krzysztof J. Kurzydłowski i Stanisław Mańkowski - *Uczony i wynalazca* - *Miesięcznik Politechniki Warszawskiej* **6** (5), ... (2003) [tekst także w internecie: www.pw.edu.pl/miesiecz/2003/05/Bipw012.htm htm]
- Andrzej Szuster - *Jeszcze w sprawie prof. Jana Czochralskiego* [List do redakcji] - *Miesięcznik Politechniki Warszawskiej* **6** (8), ... (2003); [tekst także w internecie: www.pw.edu.pl/miesiecz/2003/08/mpw0308.html]
- Paweł Tomaszewski - *Jan Czochralski 1885-1953* - *Nauka*, nr 4, 81-85 (2003)
- Paweł Tomaszewski - *Jan Czochralski i jego metoda. Jan Czochralski and his method.* Oficyna Wydawnicza ATUT i Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN, Wrocław - Kcynia 2003 (93 strony) ISBN 83-906218-2-7 i 83-89247-27-5 [książka dwujęzyczna]
- Paweł Tomaszewski - *Pomnik Jana Czochralskiego* - *Forum Akademickie* **10**, (7-8), II (2003) [także w internecie: http://forumak.pl/archiwum/2003/07-08/artykuly/29-pomniki_uczonych_polskich.htm]
- Paweł Tomaszewski - *Symposium w 50. rocznicę śmierci Jana Czochralskiego* - *Postępy Fizyki* **54** (4), 174-175 (2003)
- Paweł Tomaszewski - *50. rocznica śmierci prof. Jana Czochralskiego* - *Wiadomości Chemiczne* **57** (7-8), 789-791 (2003)

A1. publikacje w internecie (zawierające życiorys)

Jan Kurant - *Kcyński uczony, który wprowadził świat w XXI wiek* - *Pałuki* **13**, nr 16, str. 9, 24 kwietnia 2003 r.

K.J. Kurzydłowski i S. Mankowski - *Professor Czochralski - distinguished scientist and inventor* - www.ptwk.org.pl/cz-symposium03/prof_Kurzydłowski.pdf [tekst referatów na Sympozjum z okazji 50-lecia śmierci prof. J. Czochralskiego, Toruń, oraz z E-MRS 2003 Fall Meeting, Warszawa] (11 stron)

[Michał Kwestarz] - *Prof. Jan Czochralski* - www.cematsil.com/1.htm [obszerny życiorys na podstawie książki P.E. Tomaszewskiego]

Łukasz Woś [i Michał Sobański?] - *Metoda Czochralskiego* - <http://student.uci.agh.edu.pl/~sobanski/html/materialy/otrzymywanie/czochralski.html> [obszerne opracowanie przepisane z "Gazety Wyborczej"]

A2. publikacje inne

Jürgen Evers i Ulrich von Möllendorff - *Wichard von Moellendorf (1881-1937) - Materialprüfer, Metallforscher, Wirtschaftspolitiker: zu Unrecht vergessen* [maszynopis; nieco zmienioną wersję opublikowano w 2004 r.]

Profesor Czochralski - na pomnik - Pałuki **13**, nr 16, str. 1, 24 kwietnia 2003 r.

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

A. Gadomski - *Jan Czochralski - wielki człowiek regionu* - Dzień Nauki - Polska 2003, Bydgoszcz, 20 września 2003 r.

K.J. Kurzydłowski i S. Mankowski - *Professor Czochralski - distinguished scientist and inventor* - Sympozjum z okazji 50-lecia śmierci prof. J. Czochralskiego, Toruń, 27-29 marca 2003 r. [referat]

K.J. Kurzydłowski i S. Mankowski - *Professor Czochralski - distinguished scientist and inventor* - E-MRS 2003 Fall Meeting, Warszawa, 15-19 września 2003 r. [referat]

Paweł Tomaszewski - *Jan Czochralski* - plansza do wystawy "Nauka polska XX wieku", Archiwum PAN, Instytut Adama Mickiewicza, Warszawa [red. Hanna Kaniasta]

P. Tomaszewski - *Rok prof. Jana Czochralskiego* - 45. Konwersatorium Krystalograficzne, Wrocław, 26 czerwca 2003 r. [plakat] [streszczenie w materiałach, s. 163]

C. informacje internetowe (drobne)

- *Książka "Jan Czochralski i jego metoda"* - <http://komkryst.int.pan.wroc.pl/Czochralski.htm> [opis książki P.E. Tomaszewskiego]

- 2002 -

A. publikacje drukowane

Józef Kalisz - *Podstawy elektroniki cyfrowej* - Wyd. Komunikacji i Łączności, Warszawa 1997 (wyd. 3); ISBN 83-206-1462-7; 2002 (wyd. 4 gruntownie zmienione)

Maciej Laskus (konsultanci: A. Pajęczkowska i P. Tomaszewski) - *Praojciec elektroniki* – Magazyn CHIP, nr 7, 166-167 (2002); wersja internetowa pod adresem: www.chip.pl/arts/archiwum/n/artclear_29152.html oraz www.ptwk.org.pl/pl/documents/CzochrCHIP.pdf

Zbigniew Przyrowski - *Czochralski Jan* - w: "Słownik uczonych" – wyd. Horyzont, Grupa Wyd. Bertelsmann-Media, Warszawa 2002, str. 135 [biogram na podstawie hasła w: "Inżynierowie polscy..."] ISBN 83-73114300

Krystyna Słomkowska-Zielińska – *Po prostu Europejczyk* – Express Bydgoski – Magazyn **13**, nr 98, 26 kwietnia 2002 r., s. 14

Paweł E. Tomaszewski - *Jan Czochralski - father of the "Czochralski method"* - J.Crystal Growth **236**, 1-4 (2002)

Paweł E. Tomaszewski - *Profesor Jan Czochralski (1885-1953) – szkic niedokończony* – Chemia-Dydaktyka-Ekologia-Metrologia **7** (1-2), 9-14 (2002)

A1. publikacje w internecie (zawierające życiorysy)

Anna Pajęczkowska - *Jan Czochralski achievements* - International Forum on Science and Technology of Crystal Growth, Sendai, Japan, 4-5 marca 2002 r.;
www.ptwk.org.pl/pol/documents/ABCzochralski.pdf [tekst prezentacji multimedialnej]

Prof. Jan Czochralski - na stronie internetowej "J. Czochralski Gold Medal":
www.pk.edu.pl/fm/en/cgm/biography.htm

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

Akademicka Telewizja Naukowa ATVN - audycja telewizyjna z cyklu "Komitet Badań Naukowych przedstawia...", Warszawa, 31 października 2002 r. [[www.atvn.pl/...](http://www.atvn.pl/)]

Andrzej Czerwiński - *Osiągnięcia polskich naukowców w naukach ścisłych, przyrodniczych i technicznych i postrzeganie w świecie ich związku z Polską* - 14 listopada 2002 r. [wykład habilitacyjny, prezentacja multimedialna]

Adam Gadomski - *Następcy Jana Czochralskiego badają ... kryształy białkowe* - Forum Wiedzy Interdyscyplinarnej im. J.J. Śniadeckich, Bydgoszcz - Żnin, Żnin - 20 marca 2002 r. [referat] [streszczenie w internecie: www.man.bydgoszcz.pl/~siedem/FWI2002/...]

Jan Kurant - *Od monokryształu do mikroprocesora (o odkryciu Jana Czochralskiego rodem z Kcyni)* - Forum Wiedzy Interdyscyplinarnej im. J.J. Śniadeckich, Bydgoszcz - Żnin, Żnin - 20 marca 2002 r. [referat] [streszczenie w internecie: www.man.bydgoszcz.pl/~siedem/FWI2002/.....]

Bogumiła Mysiek-Laurikainen - *Jan Czochralski* - plansza do wystawy " Nauka polska XX wieku ", Archiwum PAN, Instytut Adama Mickiewicza, Warszawa [red. Hanna Kaniasta]

Anna Pajęczkowska - *Jan Czochralski achievements* - International Forum on Science and Technology of Crystal Growth, Sendai, Japan, 4-5 marca 2002 r. [tekst prezentacji multimedialnej jest w internecie]

Janusz S. Szmyd - *Numerical analysis of transport phenomena during growth of superconducting materials by Czochralski method* - Kyoto University, Kyoto, Japonia, 10 maja 2002 r. [referat]

Paweł Tomaszewski - (...) - Gimnazjum Christiana Dopplera, Praga, Czechy, 8 października 2002 r. [referat]

- 2001 -

85. rocznica opracowania metody Czochralskiego

A. publikacje drukowane

Antoni Stanisław Kwiatkowski - w: "Słownik Biograficzny Techników Polskich" (z.12), 2001 r., str. 24-28 [biogram z błędami merytorycznymi]

- Imre Mojzes - ..... [*Who gave us the silicon crystal: Jan Czochralski (1885-1953)*] -
Hiradastechnika [Telecommunication] **61** (8), 52-54 (2001) [w jęz. węgierskim]
- Anna Pajęczkowska - *Professor Dr. Jan Czochralski – an inventor*, dgkk-Mitteilungsblatt, No
73, 30-31 (czerwiec 2001 r.); w internecie: www.ptwk.org.pl/documents/dgkk73.pdf
- Professor Jan Czochralski (1885-1953) – Poland’s most famous materials scientist* -
Materials Today **3** (4) - **4** (1), 21-22 (2000-2001)
- Paweł Tomaszewski - *Jan Czochralski – wybitny metaloznawca* – FOTON, nr 73, 41-44 (Lato
2001)
- Rafał Woźniak - *Jan Czochralski – wielki uczoney i wynalazca* – Pomorze i Kujawy, nr 7, 10-
13 (2001)
- w: *“Inżynierowie polscy w XIX i XX wieku. 100 najwybitniejszych polskich twórców techniki”*,
tom VII, wyd. Polskie Towarzystwo Historii Techniki, Warszawa 2001, red. Józef
Piłatowicz, (285 stron), ISBN 83-87992151

A1. publikacje w internecie (zawierające życiorys)

- H. Föll - *Jan Czochralski* - www.tf.uni-kiel.de/matwis/amat/elmat_en/kap_6/advanced/t6_1_4.html

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

- P. Tomaszewski - *Jan Czochralski - człowiek i twórca (w 116 rocznicę urodzin prof. Czochralskiego)* - "Czwartkowe Kolokwium Fizyczne", Instytut Fizyki UMK, Toruń,
25 października 2001 r.
- P. Tomaszewski - *Prof. Jan Czochralski* - wykład dla uczniów Gimnazjum nr 13, Wrocław,
październik 2001 r.

- 2000 -

115. rocznica urodzin J. Czochralskiego

A. publikacje drukowane

- [R.Ciach?] - *Notka biograficzna profesora Jana Czochralskiego* - ulotka na Sympozjum
E-MRS w Krakowie, 16-17 listopada 2000 r.
- Anna Pajęczkowska - *Kalendarium wydarzeń z lat 1990-2000 dotyczących życia i
działalności profesora Jana Czochralskiego* - Materiały Elektroniczne **28** (1/2), 60-66
(2000); w internecie: www.ptwk.org.pl/pol/documents/biuletyn_15.pdf
- Anna Pajęczkowska - *W 115 rocznicę urodzin Jana Czochralskiego* - Postępy Fizyki **51**, 146-
148 (2000); w internecie: www.ptwk.org.pl/pol/documents/CZochpostepy.pdf
- Paweł Reszka i Rafał Kasparów - *Wicek w Alei róż* - Rzeczpospolita, str. A4-A5, 19 kwietnia
2000 r. [informacje o wojennej działalności J. Czochralskiego] [w internecie:
www.rzeczpospolita.pl/PL-...../publicystyka/publicystyka_a_1.html]
- Paweł E. Tomaszewski - *Jan Czochralski na nowo odkryty* - Prace ITME, nr 56, 7-16 (2000)
[kalendarium odkryć]
- P.E. Tomaszewski - w: *Wielka Encyklopedia PWN*, tom ....., str. ....., PWN, Warszawa 2000
- Andrzej Ulmer (oprac.) - w: *Doktoraty honoris causa Politechniki Warszawskiej* - Oficyna
Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2000, (168 stron), str. 31-35; ISBN
83-72072213

A1. publikacje w internecie (zawierające życiorys)

Maciej Władysław Grabski - *Istota inżynierii materiałowej* - wykład dla studentów PW, www.inmat.pw.edu/zaklady/zpim/istota_IM.pdf; str. 74, 78 [Grabkowo, 30 X 2000]

Maciek Hodorowicz - *Profesor Jan Czochralski* - Głos z probówki, http://tichy.ch.uj.edu.pl/glos/arch/02_2000/czoch.htm

A2. publikacje inne

P.E. Tomaszewski i K. Zapalska-Nowak - w: *Słownik Biograficzny Techników Polskich* (t.11) [pierwsza wersja była w 1989 r.] [ostatecznie w 2001 r. opublikowano tekst A.S. Kwiatkowskiego!]

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

A. Pajączkowska - *Osiągnięcia prof. J. Czochralskiego* - Symposium "European Materials Research Society in Central and East Europe", Kraków, 16-17 listopada 2000 r. [referat w jęz. ang.]

Magdalena Stachowiak - (...) - Międzynarodowa Konferencja "Materiały dla elektroniki", Zakopane, 8-13 października 2000 r. [referat w jęz. ang.]

P.E. Tomaszewski - *Odkrycie Jana Czochralskiego* - Symposium "Wzrost i charakteryzacja kryształów", Katowice, 6-7 kwietnia 2000 r. [tekst referatu opublikowano]

C. informacje internetowe (drobne)

Jacek Tomczak-Janowski - *Ewolucja komputera* - www.heading.enter.net.pl/komphis.htm [5 kwietnia 2000 r.]

- 1999 -

A. publikacje drukowane

[Piotr Cieśliński] - *Uczony bez matury i Zapomniany wynalazca* - Focus, nr 12, str. 12-13 (grudzień 1999 r.)

Anna Nowicka - *Jan Czochralski - twórca polskiej szkoły inżynierii materiałowej* - praca dyplomowa (licencjacka), Nauczycielskie Kolegium Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, opiekun: prof. Mirosław Kozłowski, 37 stron, Warszawa 1999

Grażyna Nowicka - *Sława i zawiść* - Gazeta Pomorska, nr ..... , str. 5, 18 września 1999 r.

Anna Pajączkowska - *Professor Dr. Jan Czochralski and his method* - Nihon Kesshou Seichon Gakkai Shi [Journal of the Japanese Association for Crystal Growth] **26** (3), 63-64 (1999)

Bohdan Paszkowski i Andrzej Jeleński - *Profesor Jan Czochralski* – Elektronika **40** (5), 3-6 (maj 1999)

Józef Piłatowicz - *Profesorowie Politechniki Warszawskiej w dwudziestoleciu międzywojennym* - Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1999 (400 stron) [liczne informacje i ilustracje dotyczą J. Czochralskiego]

Michel Spiesser - *Jan Czochralski et la méthode de tirage des cristaux* - GFCC [Groupe Français de Croissance Cristalline], nr 5, 14-19 (maj 1999) [po francusku]

Paweł E. Tomaszewski i Yvonne Tomm - [Życie Dr. Jana Czochralskiego] - Nihon Kesshou Seichon Gakkai Shi [Journal of the Japanese Association for Crystal Growth] **26** (3), 61-62 (1999) [po japońsku]

Zapomniany geniusz - Gazeta Pomorska, ..., 24 grudnia 1999 r.; w internecie: www.gp.pl/prasa/gp/dokpub/99-12-24/079.html

A1. publikacje w internecie (zawierające życiorys)

Jan Czochralski - w: Pomorskie Centrum Kształcenia Kadr i Consultingu (Bydgoszcz) - www.pckic.cps.pl/bartzbyd.htm#czech

Życie i działalność Jana Czochralskiego - w: strona internetowa Patrona SP-2 w Kcyni: http://edu.apple.pl/SP2_KCYNIA/Patronh.html

strona internetowa Polskiego Towarzystwa Wzrostu Kryształów (PTWK), przedruk artykułów: P. Cieślińskiego i P.E. Tomaszewskiego [grudzień 1999 r.]

A2. publikacje inne

Paweł Józef Dubiel i Józef Kozak - w: "Polacy w II wojnie światowej" [ukazało się w 2003 r.] (ms) [Maja Staniewicz?] - *Wielki fizyk doceniony* - Gazeta Pomorska, ..., str. 20, 2 listopada 1999 r. [o nadaniu imienia szkole w Kcyni]

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

Dawid Kowalski - *Znaczenie odkrycia prof. Jana Czochralskiego dla technologii materiałów półprzewodnikowych* - Młodzieżowa Sesja Naukowa "Życie i dzieło prof. Jana Czochralskiego", Kcynia, 11 czerwca 1999 r.

M. Spiesser - *Jan Czochralski et la méthode de tirage des cristaux* - Zjazd GFCC (Francuska Grupa Wzrostu Kryształów), Lille 24 marca 1999 r. [tekst opublikowano]

Magdalena Stachowiak - *Życie i dzieło prof. Jana Czochralskiego* - Młodzieżowa Sesja Naukowa "Życie i dzieło prof. Jana Czochralskiego", Kcynia, 11 czerwca 1999 r.

P.E. Tomaszewski - ..... - nadanie Szkole Podstawowej nr 2 imienia prof. Jana Czochralskiego, Kcynia, 13-14 października 1999 r. [referat] [jest nagranie video]

- 1998 -

45. rocznica śmierci J. Czochralskiego

A. publikacje drukowane

Piotr Cieśliński - *Uczony, którego nie ma* - Magazyn Gazety Wyborczej, nr 25, str. 6-12, 19-20 czerwca 1998 r.; wersja internetowa: www.ptwk.org.pl/pol/documents/art1.htm.
Dyskusja po tym artykule ukazała się w dziale "Listy od czytelników" w poniższych numerach Magazynu:

Piotr Cieśliński - nr 37, 11-12 września 1998 r., str. ....

Zygmunt Trzaska-Durski - nr 43, 23-24 października 1998 r., str. 2, 82

Piotr Cieśliński - nr 43, 23-24 października 1998 r., str. 82

Jan Czochralski - nr 10, 12-13 marca 1999 r., str. 2, 4 [ważne]

Paweł Tomaszewski - nr 11, 19-20 marca 1999 r., str. 68.

Józef Marosz - *Profesor Jan Czochralski (1885-1953) - światowej sławy uczony z Pałuk* - Tygodnik regionalny "Pałuki", nr 3, str. 11, 22 stycznia 1998 r.

Grażyna Nowicka - *Powrót uczonego* - Gazeta Pomorska, nr ....., str. 5, 24 października 1998 r.

Otrzymał monokryształy - .....

Sławomir Polaków - *Jan Czochralski powraca* - Tygodnik Nakielski - Nowy, nr 4/98, str. 1,4, 9 lipca 1998 r.

Paweł E. Tomaszewski - *Professor Jan Czochralski (1885-1953) and his contribution to the art and science of crystal growth* - AACG [American Association for Crystal Growth] 27 (2) 12-18 (jesień 1998) [wersja internetowa: www.ptwk.org.pl/art2.htm]

[P. Tomaszewski] - w: *Britannica – edycja polska*, tom 8, Wyd. Kurpisz, Poznań 1998, str. 265

m.w. [Monika Witan] - *Monokryształy i Kopernik elektroniki* - Młody Technik .... (7), 47-48 (1998) [lipiec 1998 r.]

A2. publikacje inne

P.E. Tomaszewski - *Zapomniany twórca powszechnie znanej metody czyli o Janie Czochralskim słów kilka* - [tekst wysłany do "Świata Nauki", nieopublikowany]

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

Robert Gałązka - *Profesor Jan Czochralski - prekursor nowoczesnych technologii* - Sesja Naukowa PAN, TNW, PTF, PTWK (Pałac Staszica), Warszawa, 29 kwietnia 1998 r. [referat]

Anna Pajączkowska - *Prof. Jan Czochralski i jego metoda* - XII Światowy Kongres Wzrostu Kryształów (ICCG-12), Jerozolima, Izrael, 26-31 lipca 1998 r. [referat w jęz. ang.]

Janusz S. Szmyd - *Convection in the melt for superconductor Y123 single crystal growth by a modified Czochralski method* - Kyushu University, Fukuoka, Japonia, 17 listopada 1998 r. [referat]

Paweł Tomaszewski - *Prof. Jan Czochralski* - Seminarium Wydziału Fizyki UAM, Poznań, 6 lutego 1998 r. [referat]

P. Tomaszewski - *Życie i dzieło Profesora Jana Czochralskiego* - Sesja Naukowa z okazji 45. rocznicy śmierci prof. J. Czochralskiego; org.: PAN, TNW, PTF, PTWK (Pałac Staszica), Warszawa, 29 kwietnia 1998 r. [referat] [jest nagranie video]

P. Tomaszewski - *Życie i dzieło Profesora Jana Czochralskiego* - Sesja Naukowa z okazji 45. rocznicy śmierci prof. J. Czochralskiego, Kcynia-Grocholin, 6 czerwca 1998 r. [referat]

P.E. Tomaszewski - *45. rocznica śmierci prof. Jana Czochralskiego* - XL Konwersatorium Krytalograficzne, Wrocław, 30 czerwca 1998 r. [referat] [opublikowano streszczenie w Materiałach Konwersatorium, 27-28 (1998)]

C. informacje internetowe (drobne)

Tomasz Pankiewicz - *Ku pamięci profesorów Politechniki Gdańskiej i studentów, którzy ze mną kończyli studia w grudniu 1938 roku* - W: strona internetowa "Pisma PG" [Politechniki Gdańskiej], <http://sunrise.pg.gda.pl/PismoPG/98-08/S22.HTM> [sierpień 1998 r.] [o procesie z prof. Broniewskim, tekst zawiera błędy]

- 1997 -

A. publikacje drukowane

K.Z. [Kazimierz Zięborak] - *Czochralski Jan* - w: Barbara Witowska-Mocek (red.) - *75 lat Instytutu Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego*, Warszawa 1997 (302 strony), str. 275 [biogram]

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

Marek Pisarski (scen. i reż.) - *Alchemik nad Wisłą* - film, TVP, 4 listopada 1997 r. [na podst. materiałów z "Wiadomości Chemicznych" z 1987 r.]

Michel Spiesser - ..... - Seminarium w Instytucie Materiałów, Nantes, Francja, marzec 1997 r. [referat]

- 1996 -

80. rocznica opracowania metody Czochralskiego

A. publikacje drukowane

Eugeniusz Tyrkiel - w: *Geneza Wydziału Inżynierii Materiałowej PW, Zeszyty Historyczne PW*, nr 2, 63-90 (1996) [to samo co w 1993 r.] [ponowne wydanie - 2002 ?]

- 1995 -

A. publikacje drukowane

Michał Śmiałowski - *Wspomnienia* - Spółka Wydawniczo-Księgarska, Warszawa 1995, str. 66-102, 130-133, 284-295 [o nikłej wartości tekstu - patrz opinia A. Bolewskiego w: *Nauka*, nr 2, 151-175 (1997)]

- 1993 -

A. publikacje drukowane

Eugeniusz Tyrkiel - *Wydział Inżynierii Materiałowej Politechniki Warszawskiej, cz. 1, okres 1898-1945*, ... Warszawa 1993 [o J. Czochralskim: str. 90-98, 125-128]

- 1992 -

A. publikacje drukowane

Jerzy Piaskowski - *Osiągnięcia polskich metalurgów w okresie międzywojennym* - w: *"Inżynierowie polscy w XIX i XX wieku"* (t. I), Wyd. Polskie Towarzystwo Historii Techniki, Warszawa 1992, str. 105-160 [o szkole metaloznawczej prof. J. Czochralskiego: str.140-147]

J. Piaskowski - *Dzieje metalurgii w Polsce w latach 1919-1951*, w: *Historia Nauki Polskiej*, tom V, Ossolineum, Wrocław 1992, ISBN 83-04-03770-X; str. ....

- 1991 -

A. publikacje drukowane

Łukasz Kaczyński - *Jan Czochralski - twórca metody monokrysztalizacji* - Materiały Elektroniczne, nr 1(73), 7-9 (+4) (styczeń 1991)

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

Paweł Tomaszewski - *Profesor Jan Czochralski i jego metoda otrzymywania kryształów* - I Zjazd Polskiego Towarzystwa Wzrostu Kryształów, Częstochowa, 23-24 maja 1991 r. [referat]

- 1990 -

105. rocznica urodzin J. Czochralskiego

A. publikacje drukowane

Paweł E. Tomaszewski - *Jan Czochralski (1885-1953)* - Zeszyty regionalne Kcyńskiego Towarzystwa Kulturalnego, nr 2, Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne, Bydgoszcz 1990, 23 strony [wstęp: Paweł Prusak]

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

Edward Domański - *Prof. J. Czochralski - dramat obywatela dwóch narodów* - Sesja Popularno-Naukowa z okazji 105. rocznicy urodzin prof. J. Czochralskiego, Kcynia, 3 czerwca 1990 r. [referat]

Ł. Kaczyński - *Asocjacje krzemowe w świecie minerałów i mikroelektroniki* - wystawa w Muzeum Ziemi (ITME), Warszawa, maj-lipiec 1990 r. [informacje na wystawie, biogram]

P.E. Tomaszewski - *Życie i działalność prof. J. Czochralskiego* - Sesja Popularno-Naukowa z okazji 105. rocznicy urodzin prof. J. Czochralskiego, Kcynia, 3 czerwca 1990 r. [referat]

Paweł Tomaszewski - *Prof. Jan Czochralski (1885-1953) and his method of crystal pulling* - XV Światowy Kongres Krystalograficzny, Bordeaux, Francja, 19-28 lipca 1990 r. [plakat] [wydrukowane streszczenie: *Collected Abstracts* (PS-16.02.06); *Acta Cryst.* **A46** Suppl., C-461 (1990)]

- 1989 -

A. publikacje drukowane

Józef Żmija - *Professor dr Jan Czochralski and his contribution to science* - Zeszyty Naukowe Politechniki Łódzkiej, 238, Fizyka, z. 10, 8-28 (1989)

A2. publikacje inne

Paweł E. Tomaszewski i Krystyna Zapalska-Nowak – biogram przygotowany dla: *Słownik Biograficzny Techników Polskich* (listopad 1989) [złożony w zbiorach redakcji]

- 1988 -

A. publikacje drukowane

Jan Chamot - *Genialny samouk. Prof. dr Jan Czochralski* - Gazeta Pomorska, **41**, nr 104, str. ...., 5 maja 1988 r.

- 1987 -

A. publikacje drukowane

Krzysztof Błaszczkowski - w: "*O szlachetnych kryształach*", Nasza Księgarnia, Warszawa 1987, (173 strony) ISBN 83-10-08870-1

Zdzisław Bańkowski - *Pierwszy polski instytut chemiczny. Kronika 1916-1952*. Instytut Chemii Przemysłowej, Warszawa 1987 (314 stron) [wiele informacji o prof. J. Czochralskim]

Paweł Tomaszewski - *Prof. Jan Czochralski* - Filatelista **34** (10), 235-236 (1987) [16-31 maja 1987 r.]

Paweł Tomaszewski - *70 lat metody Czochralskiego hodowli kryształów* - Postępy Fizyki **38** (6), 547-550 (+1) (1987)

Paweł E. Tomaszewski - *Profesor Jan Czochralski (1885-1953) i jego wkład do krytalografii* - Wiadomości Chemiczne **41**, 597-634 (1987) [pełne biografia i bibliografia] [fragmenty na stronie internetowej www.czochralski.l.republika.pl/biografia.htm i następne]

Józef Żmija - *Prof. Jan Czochralski i jego wkład do nauki* - w: *Materiały z konferencji naukowej "Jurata '85"*, WAT, Warszawa 1987, str. 8-23

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

Paweł E. Tomaszewski - *Prof. Jan Czochralski a metoda Czochralskiego otrzymywania monokryształów* - XXIX Zjazd Fizyków Polskich, Łódź, 21-25 września 1987 r. [plakat] [streszczenie w materiałach konferencyjnych]

- 1986 -

70. rocznica opracowania metody Czochralskiego

A. publikacje drukowane

Edward Domański - *Jan Czochralski (1885-1953)* - w: *Sylwetki profesorów Politechniki Warszawskiej*, nr 40, Prac. Hist. BGPW, PW, Warszawa 1986

H. i Jerzy Piaskowscy - w: *Słownik polskich pionierów techniki* (red. B. Orłowski), Wydawnictwo "Śląsk", Katowice 1986, str. 48-49 [obszerny biogram]

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

- P.E. Tomaszewski - *Prof. Jan Czochralski 1885-1953 the most significant contributor to the world crystallography* - X Europejski Kongres Krystalograficzny, Wrocław, 5-9 sierpnia 1986 r. [wystawa]
- J. Żmija - *Prof. Jan Czochralski i jego wkład do nauki* - X Europejski Kongres Krystalograficzny, Wrocław, 5-9 sierpnia 1986 r. [referat w jęz. angielskim, odczytany przez E. Michalskiego]
- J. Żmija - *Prof. Jan Czochralski i jego wkład do nauki* - Konferencja Wzrostu Kryształów, Łódź, sierpień 1986 r. [referat]

- 1985 -

setna rocznica urodzin Jana Czochralskiego

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

- Roman Horyń - *Prof. Jan Czochralski i jego metoda otrzymywania kryształów - w stulecie urodzin - 367*. Posiedzenie Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Fizycznego, Wrocław, 24 października 1985 r. [referat]
- Józef Żmija - *Prof. Jan Czochralski i jego wkład do nauki* - VII Szkoła Fizyki i Zastosowań Monokryształów i Materiałów Ciekłokrystalicznych, Jurata, 21-26 października 1985 r. [tekst wykładu opublikowany w 1987 r.]

- 1984 -

A2. publikacje inne

- Dokumenty Senackiej Komisji ds. Historii i Tradycji Politechniki Warszawskiej*, Warszawa 1984, maszynopis: 45+58 stron (cz. II – 1994),

- 1983 -

30. rocznica śmierci Jana Czochralskiego

A. publikacje drukowane

- w: *Czy wiesz kto to jest*, t. II - red. St. Łoza, reprint WAiF, Warszawa 1983, str. 49-50 [wydanie oryginalne w 1938 r.] [biogram]

- 1981 -

A. publikacje drukowane

- Günter Wassermann i Peter Wincierz - *Das Metall-Laboratorium der Metallgesellschaft AG 1918-1981. Chronik und Bibliographie*. Frankfurt am Main 1981 (ponad 300 stron); o Czochralskim na stronach 9-24

- 1979 -

A. publikacje drukowane

150 lat Wyższego Szkolnictwa Technicznego w Warszawie 1826-1976 - Wyd. Politechniki Warszawskiej, Warszawa 1979, str. 215-..... [J.F. Grębski], 224-..... [H. Całus]

- 1974 -

A. publikacje drukowane

Krystyna Wigura - *Długa lekcja*, Czytelnik, Warszawa 1974 (wyd. II), s. 29-34, 118-123 [wspomnienia; z błędami]

- 1973 -

A. publikacje drukowane

w: *Encyklopedia Powszechna PWN* (4-tomowa), tom 1, s. 541, PWN, Warszawa 1973 [krótki biogram]

- 1972 -

B. referaty, plakaty, audycje radiowe itp.

Józef Żmija - ..... - Konferencja Wzrostu Kryształów, Szklarska Poręba, ... 1972 r. [referat]

- 1971 -

A. publikacje drukowane

Aleksander Bocheński - *Wędrowki po dziejach przemysłu polskiego*, cz. III, IW PAX, Warszawa 1971, str. 154-160 [życiorys opracowany na podstawie tekstu prof. K. Gierdziejewskiego ?]

- 1970 -

A. publikacje drukowane

w: *Wielka Encyklopedia Powszechna PWN*, tom 13 (suplement), s. 99, PWN, Warszawa 1970 [pierwszy biogram w polskich encyklopediach]

- 1967 -

A. publikacje drukowane

Antoni Łaszkiwicz - w: "*Kryształy i technika*", Wyd. Geologiczne i Muzeum Ziemi PAN, Warszawa 1967, 71 stron [informacje o odkryciu metody - str. 25-26]

- 1957 -

A2. publikacje inne

Kazimierz Gierdziejewski - pierwszy życiorys opracowany w sposób naukowy [zaginął ?], 1957

Materialien zur Lebensgeschichte von Johann Czochralski, Frankfurt nad Menem 1957 (?), 96 stron [spis i opis dokumentów z archiwum Metallgesellschaft AG]

- 1956 -

A2. publikacje inne

Leonia Wojciechowska - życiorys napisany przez córkę Profesora dla prof. Kazimierza Gierdziejewskiego [nieopublikowany]

zbiór: Cz-bibliografia-2005v.doc